

Τράπεζα Θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17991

Θέμα 62^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 49-68**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. Οἷμοι φρόνησον, ᾧ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ᾧψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπάρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει
ὄσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία 60
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
Ἄλλ' ἐννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι
ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
ἔπειτα δ' οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα. 65
Ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Νῦν δ'αὖτὸ μόνον ... τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι.*

(Μονάδες 30)

Και τώρα πάλι σκέψου πόσο ατιμωτικά θα χαθούμε εμείς οι δύο που έχουμε μείνει ολομόναχες, εάν παραβιάζοντας το νόμο παραβούμε την απόφαση ή την εξουσία του βασιλιά. Αλλά πρέπει να σκεφτείς το εξής, ότι δηλαδή γεννηθήκαμε γυναίκες, και από την άλλη δεν μπορούμε να τα βάζουμε με άνδρες· έπειτα (πρέπει να σκεφτείς) ότι κυβερνιόμαστε από ισχυρότερους, ώστε να υπακούμε και σ' αυτά και σε ακόμη πικρότερα από αυτά. Εγώ λοιπόν, παρακαλώντας αυτούς που είναι στον Κάτω Κόσμο να με συγχωρήσουν, επειδή κάνω αυτά χωρίς τη θέλησή μου, θα υπακούσω στους άρχοντες·

2. α) Ποιοι κατά βάση ερμήνευαν τους ρόλους στις αρχαίες παραστάσεις; Αναφέρετε κάποια γνωστά ονόματα.

β) Ποια ήταν η εμφάνιση των ηθοποιών κατά την παράσταση και γιατί;

(Μονάδες 10)

α) Κατά βάση η ερμηνεία των ρόλων ανήκε σε επαγγελματίες ηθοποιούς· πολλών μάλιστα γνωρίζουμε και τα ονόματα, όπως του Θεοδώρου, πρωταγωνιστή της Αντιγόνης, ή του γνωστού ρήτορα Αισχίνη.

β) Κατά την παράσταση η εμφάνιση των ηθοποιών ήταν μεγαλοπρεπής. Ο τελετουργικός χαρακτήρας του αρχαίου θεάτρου αλλά και η ίδια η φύση των ρόλων (ήρωες, θεοί, ημίθεοι, βασιλιάδες) επέβαλαν και την ανάλογη σκευή (ενδυμασία). Έτσι οι βασιλιάδες και οι βασίλισσες φορούσαν χιτώνες ποδήρεις στολισμένους με ζωηρά χρώματα, όταν ήταν ευτυχισμένοι, και φαιά, όταν έπεφταν σε δυστυχία. Οι θεοί διακρίνονταν από τα σύμβολά τους και οι μάντεις, όπως ο Τειρεσίας, έφεραν μάλλινο ένδυμα (ἀγρηνόν) πάνω από τον χιτώνα.

Φορούσαν ακόμη οι ηθοποιοί υψηλά υποδήματα που αργότερα ονομάστηκαν κόθορνοι, ενώ διάφορα παραγεμίσματα, κάτω από τα ενδύματα, τους έκαναν μεγαλόσωμους. Το πρόσωπο των ηθοποιών κάλυπτε προσωπίδα, η παρουσία της οποίας συνέχιζε τη διονυσιακή παράδοση, αλλά και παράλληλα διαμόρφωνε τον κατάλληλο για το έργο ανθρώπινο τύπο.

3. άπεχθής, βίον, ψῆφον, κράτη, ξύγγνοιαν: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 10)

άπεχθής → άπεχθάνομαι
βίον → βιώω, -ῶ
ψῆφον → ψηφίζω
κράτη → κρατέω, -ῶ
ξύγγνοιαν → ξυγγιγνώσκω

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος